

COOK

Robin

IKAR

GENÉZA

COOK

Robin

Genéza

Preložil Róbert Hrebíček

Robin Cook
GENESIS

Copyright © 2019 by Robin Cook
All rights reserved.
Translation © 2020 by Róbert Hrebíček
Jacket design © 2020 by Juraj Šramko
Slovak edition © 2020 by IKAR, a.s.

Z anglického originálu Genesis
(G. P. PUTNAM'S SONS, an imprint
of the Penguin Random House LLC,
New York 2019) preložil Róbert Hrebíček.
Redigovala Ľubica Janeva.
Obálku navrhol Juraj Šramko.
Technická redaktorka Helena Oleňová.
Vydalo vydavateľstvo IKAR, a.s., Bratislava
v roku 2020 ako svoju 1 642. publikáciu v elektronickej podobe.
Sadzba a zalomenie do strán ITEM, spol. s r. o., Bratislava.

ISBN 978-80-551-7577-5

Prológ

**6. marca
23.15**

Vo štvrti Lower East Side na Manhattane panovala chladná, surová, veterná a poriadne zamračená marcová noc. Hoci čoskoro mala nastať jarná

rovnodennosť, zima sa ešte celkom nevzdala. Dokazovalo to zopár spurných snehových vločiek, ktoré krúživo klesali z nízkych oblakov, víriacich ako bosorkin nápoj. Teplota kolísala okolo dvoch stupňov a tieto mikroskopicky zložené a prekvapujúco krásne kryštalické štruktúry sa pri dotyku s akýmkoľvek zemským povrchom okamžite menili na obyčajné kvapky vody. Situácia vnútri útulne vyzdobeného dvojizbového bytu na treťom poschodí domu na Dvadsiatej tretej ulici ostro kontrastovala so svojvoľným ničéním diela prírody. V teple interiéru – v doslovnom aj prenesenom zmysle – sa spustila kaskáda bunkových udalostí, ktoré v konečnom dôsledku predstavovali pravý opak rozpúšťania snehových vločiek. Tu sa totiž mal začať rad procesov s čoraz vyšším stupňom zložitosti, ktoré uviedlo do pohybu prudké vypudenie vyše sto miliónov nedočkavých spermií do pošvovej klenby.

Jednotlivci, ktorí sa zúčastňovali na tejto ľúbostnej udalosti, si blažene neuvedomovali, akú zázračnú drámu iniciovali a aké hrozné budú jej konečné dôsledky pre oboch z nich. Väšeň okamihu ich úplne opojila a zabudli na antikoncepciu, na um im nezišla ani možnosť, že z pravého vaječníka ženy sa takmer okamžite uvoľní vnímavé vajíčko. Nezamysleli sa ani nad tým, aké odhodlanie prejavujú spermie, keď si chcú splniť jedinečnú túžbu splynúť so svojím receptívnym ženským náprotivkom.

Po necelých troch hodinách žena spokojne hlboko spala a muž robil to isté vo vlastnom obydlí. Vtedy sa najrýchlejšie plávajúca

spermia po nebezpečnom a herkulovskom maratónom z hĺbky pošvy k maternicovému otvoru pravého vajčíkovodu čelne zrazila s pasívne zostupujúcim vajíčkom. Víťazná mužská pohlavná bunka, ktorú akoby poháňal neodolateľný reflex, sa rýchlo vnorila medzi bunky vajčíkonosného hrbolčeka obklopujúce ženskú pohlavnú bunku ako oblak a narazila na pevný obal vajíčka. Po chvíli vložila svoj pronukleus do vajíčka, aby sa mohlo jeho dvadsaťtri chromozómov spárovať s dvadsiatimi tromi chromozómami ženskej pohlavnej bunky a vytvoriť plný stav bežnej ľudskej bunky, pozostávajúcej zo štyridsiatich šiestich chromozómov. Z vajíčka sa stala zygota.

Počas tejto škaredej newyorskej noci sa teda udial jeden z najúžasnejších zázrakov známeho vesmíru – *genéza* človeka. Hoci takéto epizódy fertilizácie v súčasnosti v celosvetovom meradle nastávajú závrtných 350-tisíc ráz denne, takže ľudia si jej opakovanie dostatočne necenia, začína sa ňou proces, ktorý je nesmierne, priam ohromujúco zložitý. Zygota ako jedna bunka, ktorú sotva možno zbadáť voľným okom, vo svojej mikroskopickej knižnici DNA obsahuje všetky údaje a pokyny potrebné na vznik a fungovanie ľudského tela. Znamená to, že oplodnené vajíčko môže bez akéhokoľvek ďalšieho informačného vstupu zariadiť vznik asi tridsiatich siedmich biliónov buniek približne dvesto rozličných typov aj niekoľkých miliárd mimoriadne špecifických makromolekulových bielkovín, ktoré sa musia vytvoriť v súlade s prísnyimi normami v správnom čase, v náležitom množstve a na presne určenom mieste. Ľudský mozog, zložený asi zo sto miliárd buniek a vyše sto biliónov synaptických spojení, pravdepodobne predstavuje najzložitejšiu štruktúru vo vesmíre.

Jedenásteho marca, päť dní po milovaní, ktoré spustilo tento konkrétny prebiehajúci zázrak genézy človeka, rýchlo sa vyvíjajúci zárodok vošiel do maternice a zahniezďoval sa v jej stene. Čoskoro mal dať vedieť o svojej prítomnosti a oznámiť, že sa začalo tehotenstvo. Narodenie nového ľudského tvora približne o deväť mesiacov si vyžadovalo iba prísun základných živín, odstraňovanie odpadových látok a fyzickú ochranu. Žiaľ, nemalo to tak prebehnúť...

5. mája 22.05

Sprchovanie bolo pre dvadsaťosemročnú sociálnu pracovníčku Keru Jacobsenovú zenovým zážitkom, najmä po napätom dni, akým sobota nemala byť. Dávala si pozor, aby nespadla, pretože zakrivený spodok vane s porcelánovou vrstvou býval nebezpečne klzký. Vošla dnu a zatiahla sprchový záves. Už predtým nastavila teplotu vody na takmer vreľú, ktorú obľubovala. Dôkladne si navlhčila telo, naniesla naň voňavý gél a začala sa drhnúť sprchovacou kefou s dlhou rúčkou. Zmývala zo seba stresy toho dňa a zmierňovala všeobecnú úzkosť. V poslednom čase zažívala oboje akosi pričasto.

V New Yorku žila iba necelých šesť mesiacov. Rozhodnutie prísť do Veľkého jablka sa zrodilo pomerne rýchlo. Vyrastala v Los Angeles, magisterský titul získala na tamojšej Kalifornskej univerzite a pôsobila ako sociálna pracovníčka v detskej nemocnici Mattel. Špecializovala sa na prácu s deťmi s komplexnými medicínskymi potrebami a s ich rodinami. Zamestnanie bolo náročné a emočne často vyčerpávajúce, no v konečnom dôsledku ju naplňovalo. Jej úsilie nepochybne znamenalo veľký prínos a predstavovalo dôležitý doplnok práce lekárov a zdravotných sestier, ktoré sa z pochopiteľných dôvodov zameriavali na liečbu a potláčanie momentálnych príznakov chorobného procesu, nie na celkový problém, ako situáciu zvládajú rodiny a jednotlivci. V tejto funkcii sa cítila šťastná a profesijne spokojná. Jej svetom však otriaslo náhle a neočakávané ukončenie dlhodobého vzťahu so študentom medicíny Robertom Barlowom predchádzajúci rok v septembri. Chodili spolu dva a pol roka a často strávili noc v príbytku toho druhého. Mali podobné záujmy a rovnakú liberálnu politickú orientáciu, vždy sa vedeli zaujímavo rozprávať. Občas preberali plány do budúcnosti a predpokladali, že bude spoločná. Robert mal v úmysle pracovať ako chirurgický rezident v jednom zo známych akademických zdravotných stredísk, pokiaľ možno priamo v Los Angeles, prípadne v San Franciscu. Ako mimoriadne horlivý študent dúfal, že si bude môcť vybrať. Kera predpokladala, že ho bude nasledovať, keby odišiel do San Francisca. Bola si istá, že vďaka vynikajúcej kvalifikácii ju zamestnajú v akomkoľvek akademickom zdravotnom stredisku.

Nemalo sa to však stať a Kera ešte stále netušila, čo presne sa udia-
lo. V zdravotnom stredisku Kalifornskej univerzity v Los Angeles sa
však dopyčula, že Roberta často vídali v spoločnosti jednej z chirur-
gických rezidentiek v prvom ročníku. Tak či onak, Robert ju jedného
horúceho losangeleského popoludnia plného smogu bez akéhokoľ-
vek varovania informoval, že ich vzťah sa skončil.

Jej sebaúcta utrpela silný úder a cítila naliehavú potrebu vyletieť
z hniezda. Spoloční priatelia sa jej ustavične pýtali, čo sa udialo medzi
ňou a Robertom. Tvárili sa, že s ňou súcitia, no v skutočnosti zbož-
ňovali drámu a klebety. Okrem toho by vznikalo priveľa príležitostí,
pri ktorých by v zdravotnom stredisku a jeho okolí nechtiac natrafi-
la na Roberta. Navyše mala odjakživa slabosť pre New York a už ju
unavovala monotónnosť losangeleského počasia, čoraz častejšie kaž-
doročné lesné požiare a ustavičná hrozba aktivity zlomu San Andreas.
Niekoľko týždňov po Robertovom šokujúcom oznámení sa rozhodla,
že emočnú pohromu pretaví do čohosi pozitívneho a presťahuje sa na
druhý koniec krajiny.

Spláchla z tela géľ, vytlačila si do dlane trochu šampónu a začala si
umývať vlasy. Túto časť sprchovania mala najradšej, a aby prehlušila
neodbytné myšlienky, vyvíjala pri nej značnú silu, takže pri masírovaní
kože sa tvorili objemné mydliny.

Spočiatku vyzeralo presťahovanie do New Yorku pozitívne vo všet-
kých smeroch okrem trvalého sklamaní jej matky a sestry, ktoré tvrdí-
li, že im veľmi chýba. Pred odchodom z Los Angeles sa podarilo Kere
zarezerovať si miesto sociálnej pracovníčky v Langonovom zdravot-
nom stredisku Newyorskej univerzity, konkrétne v Hassenfeldovej
detskej nemocnici, takže zamestnanie ju netrápilo. Pokiaľ išlo o byt,
usmialo sa na ňu šťastie, pretože zareagovala na inzerát na jednej z ná-
steniek v Langonovom zdravotnom stredisku. Vyvesila ho istá zdra-
votná sestra, ktorá sa rozhodla vstúpiť do Mierových zborov, a týkal
sa prenájmu zariadeného dvojizbového bytu s regulovaným nájomným
na Dvadsiatej tretej ulici neďaleko Druhej avenue. Ešte dôležitejšie,
aspoň z hľadiska jej sebahodnotenia, bolo, že sa vrhla do bleskového
románika s atraktívnym a mimoriadne úspešným mužom, s ktorým sa
zoznámila počas decembrových sviatkov. Bol starší a zrelší ako Robert.

V jej živote, žiaľ, nastal ďalší neočakávaný a nepríjemný zvrät, takže začala svoj úsudok spochybňovať a pokladať sa za dôverčivú. Znova zažívala sklamanie a problém so sebaúctou – možno nie tak intenzívne ako pri Robertovi, no cítila sa rozrušená a vážne uvažovala o návrate do južnej Kalifornie. Ako očakávala, matku a sestru tá možnosť absolútne nadchla, keď im večer zavolala a otvorila tému. Obe však náhla zmena názoru zaskočila. Veď iba pred mesiacom na ne pri podobnom telefonáte zapôsobila tým, že sa vo Veľkom jablku cíti šialene šťastná. Nebola pripravená podeliť sa o podrobnosti a rozprávala len o tom, že si uvedomila, aké dôležité sú pre ňu rodinné väzby. Cítila výčitky svedomia, že sa nesprávava celkom otvorene, ale pravda bola taká, že sa ešte úplne nerozhodla. Stále v nej pretrvávali zvyšky nádeje, že situácia sa zlepší, hoci šanca nebola vysoká.

Kera sa presvedčila, že sa dokonale zbavila gélu a šampónu, vypla sprchu a s osuškou v ruke vyšla z vane. Zohla sa v páse a rýchlo si osušila hrubé a mierne dlhé vlasy, ktoré pokladala za jediný pozitívny príspevok svojho citovo chladného otca. Vzpriamila sa a podvedome pozrela na svoj profil vo vysokom zrkadle pripevnenom k zadnej strane kúpeľňových dverí. Vzápätí si uvedomila, čo robí, a zasmiala sa sama sebe. Bolo priskoro, aby zbadala nejakú zmenu.

Doutierala sa a chystala sa zavesiť osušku. Vtom sa z izby ozval bzučiak a oznámil, že dolu pri hlavnom vchode do budovy ktosi stojí. Náhly prenikavý zvuk prefal tichý byt ako horúci nôž kocku masla a otriasol pokojným duševným rozpoložením, ktoré Kera dovedy vychutnávala. Prehodila osušku cez okraj vane, z háčika na šaty schytila župan a vyrútila sa ku kuchynke, kde sa na stene vynímal starý interkom. Stisla tlačidlo na hovor a spýtala sa, kto je, pritom si všimla čas na mikrovlnnej rúre: 22.23. Neobjednala si nijaké jedlo a existoval iba jediný človek, ktorý jej mohol zazvoniť v takú neskorú hodinu, hoci to nikdy nerobieval bez toho, aby najskôr neposlal esemesku alebo nezavolať, navyše sa zriedkavo zastavoval cez víkend. Bola si teda pomerne istá, o koho ide. Tá možnosť ju veľmi nenadchla. Pred spaním sa predsa usilovala upokojiť.

„To som ja,“ ozval sa očakávaný mužský hlas.

„Čo to má znamenať?“ spýtala sa Kera a naklonila sa k reproduktoru. Vždy keď chcela čosi povedať, musela tlačidlo starého prístroja stisnúť a potom ho pustiť, aby mohla počúvať.

„Mrzí ma, že prichádzam tak neskoro, ale musím sa s tebou pohovárať.“

„Práve idem zo sprchy. Čo keby si prišiel zajtra okolo obeda?“

„Potrebujem s tebou hovoriť dnes večer. Zmenil som názor a chcem ti to vysvetliť. *Musím* ti to objasniť.“

Kera sa odmlčala a pulz jej stúpol. Po všetkom, čo sa stalo a čo si počas predchádzajúceho mesiaca povedali, si vôbec nemohla byť istá, čo myslí zmenou názoru. Mohla hádať. Bolo to azda iba zbožné želanie? Koniec koncov už niekoľko týždňov sa vyjadroval bolestivo jasne a dôsledne. Keby však uvažoval o tom, v čo dúfala, všetko by bolo inak.

„V akom zmysle si zmenil názor?“ spýtala sa napokon. Prestala si dávať pozor. Nechcela si robiť nádeje iba preto, aby sa jej znova rozbili o príslovečné skaly.

„Uvedomil som si, že si od začiatku mala pravdu a ja som sa mýlil. Chvíľu mi trvalo, kým som na to prišiel. Musíme to osláviť!“

„Osláviť?“ zopakovala Kera, aby si bola istá, že dobre počula.

„Áno, osláviť. Priniesol som všetko potrebné.“

Usilovala sa ovládnuť vzrušenie a stisla tlačidlo na otvorenie dverí. Potom sa rozbehla naspäť do kúpeľne a obliekala si pritom župan. Po celý čas, čo sa rozprávali prostredníctvom interkomu, stála nahá a pritláčala si plášť k hrudi. Len čo sa ocitla v kúpeľni, vzala kefu na vlasy a pokúšala sa skrotiť vlhkú šticu na hlave. Nezaberalo to. Mala pocit, že vyzerá hrozne, no nemala čas niečo s tým urobiť. Stiahla šnúрку na župane, naposledy si zúfalo potľapkala po vlasoch a prešla k dverám. Začala odomykať pestrú paletu zámok a reťazí, ktoré predtým namontoval zadokumentovaný prenajímateľ. Sotva skončila, ozvalo sa tiché zaklopanie.

Kera vyzrela cez priezor a otvorila dvere. Návštevník mal na hlave čiernasty klobúk a oblečený tmavý kabát, čo na ňom ešte nikdy nevidela. Skôr ako ho stihla privítať, vklázol do izby, zatvoril dvere a objal ju spôsobom, ktorý jej vyrazil dych. Až potom položil na dlážku ná-

kupnú tašku, čo držal v ruke, odložil si klobúk a kabát a hodil ich na pohovku.

„Ako som povedal, musíme to osláviť,“ vyhlásil pompézne. Nato vybral pôsobivé brúsené poháre z ryhovaného skla na šampanské, chladenú fľašu ružového prosecca v izolačnom puzdre a malé balenie koktailových obrúskov. „Pozri sa na to!“ zvolal a ukázal jej fľašu, akoby bol someliér.

„Dobre,“ povedala Kera a začítala sa do výraznej čiernej nálepky. „Bortolomiol Filanda Rosé. O takom víne som nikdy nepočula.“

„Je fantastické,“ vyhlásil hrdo, „a mimoriadne ťažko sa zháňa.“

„Čo presne oslavujeme?“ spýtala sa váhavo, kým zápasil s drôtom na korkovej zátke fľaše. V takúto reakciu dúfala, keď mu pôvodne oznámila správu. Zdrvilo ju, že sa jej nedočkala.

„Všetko,“ odvetil víťazoslávne. „V skutočnosti si mala pravdu a ja som sa mýlil. To, čo sa stalo, je ozajstný zázrak, ktorý sa mal udiť. V zajatí okamihu som si to nevšimol.“

Kera mohla namietnuť, že uvedomí si to mu trvalo oveľa dlhšie ako okamih. Konfrontácia predsa prebiehala takmer mesiac. Radšej však mlčala, aby nenarušila čaro, ktoré vytváral svojim nadšením. Ozval sa hlasný treskot, s ktorým zátka vystrelila z fľaše. V hrdle sa zjavilo trochu ružovej peny. „Ako si vpravela, život je zázrak, priveľmi vzácny, aby sme ho neprivítali.“ Bublínkové víno nalial do dvoch pohárov.

„A čo manželka?“ overila si Kera s námahou.

„Minulosť,“ odvetil krátko. Jeden pohár podal Kere, potom zdvihol svoj a priblížil ho k jej.

Pri tom dotyku sa v inak tichej miestnosti ozvalo melodické štrngnutie. Nasledovala jeho príklad a dopriala si poriadny dúšok prosecca, ktoré chutilo lepšie ako ktorékoľvek iné víno, aké kedy pila. Takmer pred mesiacom sa rozhodla alkoholu vyhýbať, no tento moment bol výnimočný. Počas predchádzajúcich týždňov sa niekoľko ráz nepríjemne pohádali o budúcnosti a zmierila sa s tým, že sú od seba beznádejne na míle ďaleko. Jeho náhly obrat o stoosemdesiat stupňov ju nadchol. Pravdaže nastal čas na oslavu.

„Sadnime si a vychutnávajme víno,“ navrhol a ukázal na pohovku. Kabát a klobúk preložil na stoličku. „Spoločnosť vyrábajúca tento

nápoj pochádza z časti Talianska známej ako Benátsko,“ dodal a potiahol ju za rukáv župana, aby si šla sadnúť na pohovku.

„Je chutné,“ potvrdila Kera. Netušila, kde leží Benátsko, no predpokladala, že v blízkosti Benátok. Nijako jej na tom nezáležalo, a preto nežiadala podrobnejšie vysvetlenie. Čo sa týkalo chuti vína, hovorila pravdu. Sadla si a znova sa štedro napila. Oceňovala perlivosť aj jemnú, delikátnu chuť. Nikdy veľmi neobľubovala šampanské a vždy spochybňovala cenu i pozornosť, ktorá sa mu venovala, ale tento nápoj bol iný. Uvažovala, do akej miery za to môže víno a do akej jej radostné duševné rozpoloženie. Nech už to bolo akokoľvek, užívala si celkový zážitok. Pravdaže, mala milión otázok, no mohli zatiaľ počkať.

Kým táral o proseccu a Benátsku a vôbec nedbal, že ju to nezaújíma, znova si upila vína, chvíľu ho podržala v ústach a prehltla. Zážitok bol naozaj skvelý, oddávala sa nádherne uvoľňujúcemu pocitu, ktorý sa ňou šíril. Nemal nič spoločné s depresívnymi myšlienkami, s ktorými zápasila predchádzajúci mesiac. Vtom ju však prepadol závrat, ktorý už nebol taký príjemný. Hoci ešte stále rozprával, jeho slovám už nerozumela. Zároveň sa jej rozmazalo videnie. Opakovane žmurkala, aby si prečistila oči, potom položila pohár na stôl a pokúsila sa vstať, ale nohy jej vypovedali službu.

„Si v poriadku?“ spýtal sa a položil svoj pohár.

„Ási áno,“ vyjachtala, no artikulovala zle. „Ibaže sa odrazu cítim akási unavená...“

Kerin hlas zoslabol, pomaly sa zaklonila a oprela si hlavu o zadnú časť pohovky. Zatvorila oči, pootvorila ústa a jej dýchanie sa spomalilo.

[1]**8. mája****5.49**

Laurie Montgomeryová-Stapletonová otvorila oči oveľa skôr ako zvyčajne a bez toho, aby ju Jack Stapleton musel opakovane štuchať do pleca. Nedokázala si spomenúť, kedy sa naposledy spontánne zobudila v takom čase. Myslel jej však bežala opretek, pretože dnešný deň mal byť mimo-

riadne rušný, a to až do tej miery, že bude musieť presvedčiť Jacka, ktorý ešte stále blažene spal vedľa nej, aby ju zastúpil aspoň pri jednej z povinností. Vedela, že prehovoriť ho nebude ľahké. Minulý týždeň súhlasila, že zájde do školy Johna juniora a v súvislosti s JJ-ovým údajným nedávnym rušivým správaním sa stretne s učiteľkou štvrtého ročníka slečnou Rossiovou, prípadne aj so školským psychológom. Podľa všetkého na ihrisku cez prestávku spozorovali niekoľko agresívnych incidentov a ďalších epizód poruchy kontroly impulzov. Laurie poznala Jackovu netrpezlivosť pri takýchto problémoch a jeho tendenciu správať sa nie práve najdiplomatickejšie, a preto túto tému pred ním ešte neotvorila. Chcela ju zvládnuť sama, lebo si bola istá, že synovi nič nie je.

Teraz si bude musieť Jack poradiť so situáciou, pretože Laurie v budove radnice čakali novovzniknuté naliehavé povinnosti, ktoré súviseli s prácou a kolidovali s jej rodičovskými záväzkami.

Zdvihla hlavu, vyzrela dvoma veľkými severnými oknami spálne na piatom poschodí a zistila, že slnko už vykuklo spoza východného obzoru. Hoci okná mali zatvárací mechanizmus aj zatemňujúce rolety, ani jej, ani Jackovi sa nechcelo používať ich. Na vrchole podstatne vyššej budovy stojacej niekoľko blokov ďalej si všimla starý vodojem. V tej chvíli ju celkom zaplavilo ranné slnečné svetlo, takže vzbudzovala ilúziu, že je celá zo zlata.

Laurie prešla pohľadom na digitálne hodiny. Bolo ešte včasnšie, ako predpokladala – iba krátko po 5.50 –, a predsa sa jej už nechcelo vôbec spať. Nikdy nepatrila medzi ranné vtáčatá a vždy jej robilo problém prebudiť sa a vyhrabať z teplých prikrývok. Platilo to najmä odvtedy, čo sa vydala za Jacka, ktorý trval na tom, že v spálni musí byť svieža

teplota, z Laurinho pohľadu takmer chlad. Skutočný dôvod, prečo jej ranné vstávanie robilo problém, však súvisel s tým, že bola jednoducho nočná sova. Vedelo sa o nej, že občas prespala aj zvonenie budíka stojaceho iba tridsať centimetrov od nej. Ako mladšia rada čítala beletriu hlboko do noci, uprednostňovala romány z konca osemnásteho a zo začiatku dvadsiateho storočia. Začalo sa to meniť, až keď sa stala lekárkou a musela si udržiavať prehľad o čoraz objemnejšej odbornej literatúre. V tieto dni bola posadnutá čítaním nielen aktuálnych článkov o forenznej medicíne, ale aj všetkých materiálov, s ktorými sa mala ako hlavná súdna lekárka mesta New York oboznámiť. Bola prvá žena v tejto funkcii, a teda v istom zmysle priekopníčka, a preto cítila osobitnú povinnosť dosahovať najlepšiu možnú úroveň. Musela sa naučiť čítať pracovné hárky a rozpočty, všetky príslušné správy prichádzajúce z mestskej rady, jej rozličných výborov a Ministerstva zdravotníctva a duševnej hygieny mesta New York. Napriek tomu ju niekedy množstvo dokumentov, ktoré končili v jej poštovom priečinku, šokovalo.

Hoci bola oddaná myšlienke vykonávať svoju prácu dobre, pokiaľ išlo o jej pocity v súvislosti s prijatím tohto postu, pretrvávala v nej neistota. Až teraz nadobudla pravdivú predstavu, aký rozsah majú politické aspekty jej práce. Predtým sa domnievala, že Ústav hlavného súdneho lekárstva, známy ako ÚHSL, po svojom založení v roku 1918 bojoval o nezávislosť, aby mohol voľne hovoriť za mŕtvych, a získal ju. Aj keď to z väčšej časti bola pravda, na vlastnej koži pocítila, že starosta, čo ju vymenoval, a mestská rada, držiaca kasu, neraz vyvíjajú značný tlak, ktorému musí odolávať. Bolo to osobitne náročné najmä preto, lebo ročný rozpočet ÚHSL vo výške sedemdesiatpäť miliónov dolárov sa javil ako lákavý cieľ v meste, ktoré ustavične dychtilo po financiách na iné hodnotné projekty. Okrem toho samotná márnica, kde sa vykonávali všetky pitvy, potrebovala náhradu v cene niekoľko miliónov dolárov. Kedysi bola moderná, no už dávno to neplatilo.

Popri politických trápeniach v práci Laurie zisťovala, že jej chýba intelektuálna stimulácia – osobný ponor do skutočnej forenznej medicíny, zodpovednosť za stanovenie príčiny a spôsobu smrti. Objektívne uznávala, že je pre ňu najlepšie, ak všetky prípady prenechá

takmer štyridsiatim vysokokvalifikovaným súdnym lekárom. Inak, ako sa na vlastnej škode naučil jej predchodca doktor Bingham, okresný prokurátor, policajný šéf, veliteľ hasičského zboru, významný zástupca mesta a starosta budú chcieť, aby každý prípad, na ktorom im bude záležať, vzal na seba hlavný súdny lekár, pretože je jednoducho šéf. Laurie však pokladala za obeť, keď mohla urobiť krok naspäť a vydávať sa na časté neoficiálne ranné obhliadky v márnici, hľadieť ľuďom ponad plece a klásť otázky. Najbližšie k intímnej účasti sa dostala vo štvrtok ráno, keď pravidelne asistovala pri pitve jednému z atestovaných súdnych lekárov. V rámci partnerstva s Ústavom patológie Lekárskej fakulty Newyorskej univerzity na ÚHSL školili hŕstku atestovaných lekárov, aby ich mohli pripustiť na subšpecializačnú skúšku.

S pocitom vzrušenia a nemalým strachom Laurie zo seba strhla prikrývku a vstala. Teplými nohami sa dotkla ľadovej dlážky a rozochvela sa. Náhlivo strčila prsty nôh do papúč, ktoré si svedomito odkladala pri posteli, a obliekla si župan. Oboje mala vždy poruke pre prípad, že by musela vstať uprostred noci. Jack sa ani nepohol. Ležal na chrbte, odokryté ruky mal zopäté na hrudi a ústa pootvorené. Predstavoval zosobnenie spokojného odpočinku. Laurie ho však dobre poznala a nevdojak sa usmiala. Nebol pokojný človek, akým sa v tom okamihu javil, skôr taký, čo ustavične nad čímsi premýšľa. Nemal veľkú trpezlivosť s tým, čo nazýval byrokracia, teda s pravidlami a nariadeniami, s ktorými nesúhlasil. Neznášal hlupákov a priemernosť a nikdy neskrýval svoje pocity. Z miesta, kde Laurie stála, videla jazvy na jeho čele a zlomený pravý predný zub – dve spomienky na odhodlanie urobiť to, čo pokladal za správne, napriek tomu, že sa vystavil nebezpečenstvu a dočkal bitky. Hoci ho ľúbila, vedela, že je pekný kvietok, najmä teraz, keď bola, prísne vzaté, jeho šéfkou. Jack bol síce zďaleka najvýkonnejší súdny lekár z celého personálu, no zároveň naňho bolo treba najviac dozerať. Laurie to vedela aj preto, lebo kedysi sa správala podobne.

Ticho za sebou zatvorila dvere a po špičkách vošla do Emminej izby, kde vďaka zatiahnutým žalúziám panovala oveľa väčšia tma ako v hlavnej spálni. Rovnako ako Jack aj Emma tuho spala na chrbte a v pološe-

re vyzerala tak anjelsky, ako to vedia iba štvorročné dievčatá. Laurie sa musela ovládnuť, aby k dcérke nenatiahla ruky a neobjala ju. Po počiatočných obavách a utrpení, ktoré im pred vyše rokom spôsobil diagnostika autizmu, sa Emme darilo prekvapujúco dobre. Pravdepodobne vďaka tridsiatim hodinám behaviorálnej terapie, piatim hodinám logopedickej liečby a trom hodinám fyzioterapie týždenne. Bol to zložitý a intenzívny časový plán, ktorý zostavila a sledovala Laurina matka Dorothy. Vykľula sa z nej ozajstná spasiteľka. Hoci spočiatku zapríčinila konflikt medzi Laurie a Jackom, pretože po stanovení Emminej diagnózy sa utáborila v ich dome, napokon prijala snahu o zmenu Emminej situácie ako svoju životnú misiu a zanechala všetky predchádzajúce dobročinné záväzky. Diagnózu potvrdilo niekoľko uznávaných špecialistov, vtedy Dorothy vyhľadala najlepších terapeutov v meste, pohovárala sa s nimi, najala ich, snažila sa zladíť ich časové plány a monitorovala ich. Jej úsilie nevyšlo nazmar. Po niekoľkých mesiacoch si všimli pozitívne prejavy. Emmina tendencia vykonávať opakované pohyby sa zmenšovala a začala strácať záujem o nutkavé zoradovanie plyšových zvieratiek. Azda najslubnejšie vyznievalo, že čoraz ľahšie interagovala s JJ-om, pričom používala aj zopár vhodných slov. Laurie a Jack mali pred sebou ešte stále veľa práce, no pevne verili, že Emma patrí do skupiny detí s diagnostikovaným autizmom, ktoré dosiahnu značný pokrok a typické vývojové míľniky.

Laurie kráčala ešte tichšie, ako keď vstupovala. Vyšla z dcérkinej izby a dvere zatvorila tak, že nevydala ani najslabší zvuk. Emma obvykle spala dobre a zvyčajne sa prebrala až po siedmej. Ak ju však čosi vyrušilo – niekedy stačilo veľmi málo –, ľahko sa rozhnevala. Laurie ticho ako mačka napredovala chodbou k JJ-ovej izbe. Rovnako ako Emma aj on tuho spal v polotme miestnosti, ale na rozdiel od sestry vyzeral, akoby v posteli bežal maratón. Prikrývku a plachtu si nemotorne obkrútil okolo deväťapolročného tela, no dolné končatiny vrátane nôh mal v chlade. Laurie sa nechtiac usmiala. Hoci sa v tom momente vôbec nehýbal, aj v spánku pôsobil, akoby bol v ustavičnom zhone. Bez strachu, že ho zobudí, pretože v tomto smere predstavoval Emmín protiklad, ho vyslobodila zo spleti prikrývky a plachty a celého ho zakryla.

Spokojná s tým, čo sa jej podarilo dosiahnuť, obrátila sa s úmyslom zísť nadol do kuchyne a naraňajkovať sa. Chystala sa využiť čas navyše a prejsť materiál, ktorý úmorne pripravovala predchádzajúci večer a mala ho predstaviť počas ranného vystúpenia na nedávno naplánovanej schôdzi zdravotníckeho výboru mestskej rady. Príčinu jej včasného vstávania predstavovali schôdza a dlhodobá averzia k rozprávaniu pred skupinami ľudí. Nedostala sa však ďaleko. Spomedzi pier sa jej vydral mimovoľný výkrik, pretože sa zrazila s Jackom, ktorý prišiel do JJ-ovej spálne za ňou a chystal sa ju potľapkať po pleci. Pri jej zjavnom zdesení sa mykol aj on.

„Preboha!“ vyjachtala Laurie silným šepotom. „Vystrašil si ma, dočerta.“

„Môžem povedať to isté.“ Jack si pritisol dľaň k hrudi, aby stereotypným spôsobom dal najavo tieseň. Na rozdiel od Laurie bol bosý a pred chladom ho chránili iba pyžamové nohavice. „Stalo sa niečo JJ-ovi?“ Ponad Laurie sa zahľadil na spiace dieťa.

„Nie, je v poriadku. Iba som ho prikryla.“

„Prečo ešte nie si v posteli?“ spýtal sa s očividným znepokojením. „Nemôžem si spomenúť, kedy som ťa naposledy videl hore pred šiestou. Nie je ti niečo?“

„Nie. Iba som trochu nervózna pred rannou schôdzou výboru mestskej rady,“ odvetila. „Chcem si preštudovať materiál, na ktorom som pracovala včera večer. Vravela som ti o tom.“

„Áno, spomínam si,“ potvrdil Jack a pohrdavo mávol rukou. „Dokopy o nič nejde. Nemala by si plytvať časom a emóciami v súvislosti s malým prechmatom iba preto, lebo hŕstka politikov sa búri.“

„Nevidím to tak, aspoň nie v situácii, keď mestská rada dozerá na rozpočet ÚHSL,“ namietla Laurie. „Dbať na jej spokojnosť je jedna z mojich hlavných povinností, najmä vzhľadom na to, že zúfalo potrebujeme novú budovu súdneho lekárstva, ako aj pitevné priestory.“

„Tá zámena tela bola pochopiteľná chyba. Nikomu sa nič nestalo a dala sa hravo napraviť.“

„To sa ti ľahko povie. Počula som, že obe rodiny sú čertovsky podráždené a jedna z nich uvažuje o žalobe. Vyrovnávanie sa s úmrtím je ná-

ročné aj bez toho, aby musel človek zažiť emočný šok pri pohľade na nesprávne telo v otvorenej rakve na smútočnom zhromaždení.“

Príčinou problému bolo, že do ÚHSL takmer súčasne priviezli dve mŕtvoly s rovnakým krstným menom aj priezviskom: Henry Norton. Hoci dostali jedinečné katalógové čísla, nočný márničný technik pri odvoze prvého tela skontroloval iba meno, nie číslo. V dôsledku toho telá skončili v nesprávnych pohrebných ústavoch. Akoby nestačilo, na chybu sa prišlo až vtedy, keď na prvý smútočný obrad dorazila rodina.

„Naozaj nechápem, odkiaľ berieš trpezlivosť na takéto somariny,“ zamrmlal Jack a pokrútil hlavou. „Čo teda povieš členom výboru?“

„Oznámim, že som sa osobne ospravedlnila obom rodinám, čo som už naozaj urobila. Potom im vysvetlím zmeny v prepúšťacom protokole, ktoré som vykonala, aby som zaručila, že sa to už nezopakuje. Okrem toho som požiadala informatikov, aby aktualizovali systém evidencie prípadov, nech upozorňuje na zosnulých s podobnými menami.“

„Zdá sa, že máš situáciu pod kontrolou.“

„Žiaľ, problém sa znásobil. Pohrebný ústav, kde odhalili zámenu, sídli na Staten Islande. Riaditeľ rozšíril sťažnosť, vraj po zatvorení márnice na Staten Islande vykonávame pitvy tu na Manhattane a oni dostávajú telá prineskoro.“

„Kristepane! Takže pre zámenu Nortonov musíš teraz odôvodňovať zatvorenie márnice na Staten Islande?“

„Je to ešte horšie,“ naznačila Laurie s povzdychom. „Jedna členka zdravotníckeho výboru je z Bronxu, kde sme takisto zatvorili márnicu. Tvrdí, že na prieťahy sa sťažujú aj riaditelia pohrebníctiev v jej štvrti. Musela som zbúchať rozsiahlu správu o lehotách vybavenia tiel zo všetkých piatich obvodov. Je to powerpointová prezentácia a vieš, ako nerada rozprávam pred skupinami ľudí.“

„Vravela si mi to, no je záhada, že napokon vždy vyznieš ako profesionálka.“

„Lebo sa dôkladne pripravím,“ vysvetlila. „Hej! Ešte si nezamrzol? Mne je zima, a to som v župane a papučiach.“

Jack si na chvíľu pritisol predlaktia k hrudi a predstieral triašku. „Som skrehnutý.“

„Obleč si župan a zíd' nadol,“ vyzvala ho Laurie. „Navarím kávu. Potrebujem, aby si mi dnes ráno urobil láskavosť.“

„Láskavosť?“ zopakoval Jack a zastal pri dverách do chodby. „Najako sa mi to nepáči. O čo ide?“

„O niečo, čo som mala vybaviť dnes ráno, no čaká ma dôležitá schôdza na Broadwayi dvestopäťdesiat a potrebujem, aby si ma zastúpil.“

„Mala si kamsi zájsť ako hlavná súdna lekárka? Hádám ti nemusím pripomínať, že v politike nevynikám.“

„Nie, mala som povinnosť ako matka. Pôjdeš ako otec, čo je absolútne vhodné.“

„Ako dlho to bolo naplánované?“

„Asi týždeň.“

„Si si istá, že to zvládnem?“ spýtal sa napoly podpichovačne Jack.

„Nie, ale nemám na výber,“ odvetila a krátko sa zasmiala. „Obleč si župan, skôr ako zamrzneš, a ja ti to vysvetlím.“

Laurie ho nasledovala z JJ-ovej izby a hľadela, ako šprintuje chodbou k dverám spálne. Vďaka pouličnému basketbalu a cyklistike bol prekvapujúco zdatný. Laurie si želala, aby s oboma aktivitami prestal, a ustavične ho presviedčala, že rodina ho potrebuje bez zranení. Musela však pripustiť, že vyzerá dobre, a priala si, aby bola aspoň spolovice taká vytrvalá. Problém spočíval v tom, že ako hlavnej súdnej lekárke, matke a manažérke domácnosti jej nezostávalo veľa času na seba samu či cvičebný režim.

Po niekoľkých minútach, ešte predtým ako stihla Laurie postaviť vodu na kávu, Jack v bielom letnom župane zišiel dolu schodmi a vkročil do kuchyne. Stále bol bosý.

„Dobre, von s tým,“ zavrčal. Tváril sa, že už teraz je podráždený.

„Musíš zájsť do JJ-ovej školy a pohovárať sa so slečnou Rossiovou, prípadne aj so školským psychológom. Stretnutie je naplánované na ôsmu, pred vyučovaním. Rozhodne neschvaľujem, že do ÚHSL chodievaš na bicykli, no dnes si to uľahči, pretože Brooksovu školu máš po ceste.“

„Voľajako sa mi to nepáči,“ priznal Jack.

„Tušila som to. Preto som mala v úmysle vybaviť to sama, ak by nebolo treba urobiť rozhodnutie. Domnievam sa, že ide len o dočasné nedorozumenie. Deti predsa prekonávajú rozličné fázy.“

„JJ neprekonáva nijakú fázu,“ vyhlásil Jack vážne. „O čom to vlastne je?“

„Celé litánie si nepamätám,“ odvetila Laurie. „JJ sa cez prestávku správal agresívne, robilo mu problém sedieť pokojne na vyučovaní a dovoliť ostatným deťom, aby sa striedali. Navyše sa zdalo, že má poruchu kontroly impulzov. Problémy tohto typu.“

„Kristepane!“ vyštekol. „JJ-ovi nič nie je, iba má chromozóm Y, takže sa mu vyvíja mužský mozog, ktorý sa ho usiluje pripraviť na opustenie jaskyne a lov mamutov.“

„Vieš to ty, viem to ja. Patrí sa však vypočuť a podporiť učiteľku, ktorá musí zvládnuť osem mužských mozgov naraz.“

„Platia ju za to,“ pripomenul Jack.

„Určite to nie je ľahká práca,“ zastala sa jej Laurie. „Učitelia si zaslúžia maximálnu úctu. Asi by som to nezvládla.“

„Ja dokonca viem, že by som na to nestačil,“ priznal Jack. „O to však teraz nejde. Čo podľa teba naznačujú?“

„Očividne ich trápi hyperkinetická porucha.“ Laurie sa sústredila na prelievanie horúcej vody do kávovaru.

„Spomenuli lieky?“

„Slečna Rossiová ten problém nadhodila,“ potvrdila Laurie. „To je všetko.“

„Dobrotivý Bože!“ Jack chvíľu hľadel do prázdna. Miestnosťou sa niesla vôňa variacej sa kávy.

Laurie ju naliala do dvoch šálok a jednu mu podala. Videla, že myseľ mu beží opreteký, a nebolo ťažké uhádnuť, ktorým smerom.

„Mala som v pláne ísť tam a počúvať,“ nadviazala Laurie. „Žiadam ťa, aby si to urobil aj ty. Dnes od teba určite nebudú chcieť, aby si dospel k nejakým záverom. Vypočuj si ich, prípadne im polož zopár otázok, aby si pochopil ich stanovisko. Väčšinou iba počúvaj! Večer sa môžeme o tom porozprávať. Zaberie ti to najviac pätnásť až dva desať minút.“

„Neviem,“ povedal a pokrútil hlavou. „Nadmerné diagnostikovanie ADHD patrí presne medzi tie typy nezmyslov, pre ktoré by som dokázal šíriť konšpiračné teórie. Zdá sa, že farmaceutický priemysel sa spojil so vzdelávaním na základných školách. Priveľkému množ-